T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/354
KARAR NO : 2025/467
KARAR TR : 07/07/2025

ÖZET: Davacının tarımsal arazide, sulama kapağına müdahale ederek kaçak sulama yaptığından bahisle, hakkında düzenlenen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ. Ö.
Davalı : Niksar Ovası Sulama Birliği Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacının, Tokat ili Niksar Ovası Sulama Birliği Başkanlığı tarafından yapılan denetim sonucunda, de bulunan tarımsal arazide, sulama kapağına müdahale ederek kaçak sulama yaptığının tutanak ile tespit edilmesi üzerine, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanun'un 12. maddesi uyarınca davacıya 14/08/2024 tarihli ceza tutanağı ile 4.521,60 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Niksar Sulh Ceza Hakimliği 24/12/2024 tarih ve D.İş No: 2024/844 sayılı kararı** ile, söz konusu idari yaptırım kararının idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...İtiraz eden tarafından Niksar Ovası Sulama Birliği tarafından düzenlenen 14/08/2024 tarihli idari para cezası karar tutanağı ile itiraz eden hakkında 6172 sayılı kanunun 12. maddesi uyarınca 4521,60 TL idari para cezası düzenlendiği anlaşılmıştır.*
>
> *İtiraz dilekçesi ve ekleri birlikte değerlendirildiğinde; itiraz hususunda İdare Mahkemesi görevli olduğundan hakimliğimizin görevsizliğine..."*

4. Niksar Sulh Ceza Hakimliğince verilen görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine, dosya Tokat İdare Mahkemesine üst yazı ile gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden mnScxrJ - h5WJgZo - Mn8xzE4 - b2Cd2Y= ile erişebilirsin

B. İdari Yargıda

5. Tokat İdare Mahkemesi 09/04/2025 tarih ve E.2025/431, K.2025/444 sayılı kararı ile, dava konusu işlemin tarih ve sayısı ile tebliğ tarihi belirtilerek dilekçede iptal istemine yer verilmesi ile işlemin bir örneğinin dava dilekçesine eklenmesi gerekirken, bu duruma uygun olmayan dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesi gereğince reddine kesin olarak karar vermiştir.

6. Davacı yenileme dilekçesi ile, Tokat ili, Niksar ilçesi, Y. k. , de bulunan tarlasını 14/08/2024 tarihinde sulamak için gittiğini, kaçak su kullanmadığını, boşa akan suyu görünce su boşa akmasın diye tarlasını suladığını, kendisi tarladan ayrıldıktan sonra tarlaya gelen görevlinin gıyaben adına tutanak tuttuğunu, yapılan işlemin kasıtlı yapıldığını, kanal suyunu açacağı anahtarının olmadığını, anahtar kullanmış gibi kendisine işlem yapıldığını belirterek, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanun'un 12. maddesi uyarınca, 14/08/2024 tarihli ceza tutanağı ile verilen 4.521,60 TL idari para cezasının kaldırılması talebinde bulunmuştur.

7. **Tokat İdare Mahkemesi 28/05/2025 tarih ve E.2025/610 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Olayda uyuşmazlığa uygulanacak olan 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nda idari yargı merciinde dava açılabileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda olayda görevli yargı merciinin; toplum düzenini, genel ahlakı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla kabahatlere ilişkin genel ilkeleri, kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçlarını, kabahatler dolayısıyla karar alma sürecini, idari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolunu ve idari yaptırım karalarının yerine getirilmesine ilişkin esasları düzenleyen bir kanun olan Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca belirlenmesi gerekmektedir. Anılan Kabahatler Kanununun 3. maddesinde de, bu kanunun genel hükümlerinin diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanacağı açık olarak düzenlenmiş ve idari para cezası, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırımlara karşı Sulh Ceza Mahkemesinde dava açılacağı düzenlemesine yer verilmiştir.*
>
> *Bu durumda; her ne kadar Niksar Sulh Ceza Hakimliği'nin 24/12/2024 tarih ve 2024/844 D.İş sayılı dosyasında idari yargının görevli olduğuna hükmedilmiş ise de, idari para cezası verilmesine dair dava konusu işleme ilişkin uyuşmazlığa uygulanacak ilgili mevzuatta (6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu) para cezasına karşı idari yargı merciinde dava açılabileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmaması nedeniyle, dava konusu idari para cezasının görüm ve çözümünün yukarıda yer verilen hükümler uyarınca adli yargı mercilerinin görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.*
>
> *Nitekim, benzer bir uyuşmazlıkta verilen Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 05/02/2024 tarih ve E:2023/644, K:2024/52 sayılı kararı da bu yöndedir..."*

8. Tokat İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

9. Anayasa'nın *"III. Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi"*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden mnScxrJ - h5WJgZo - Mn8xzE4 - b2Cd2Y= ile erişebilirsin

başlıklı 168. maddesi şöyledir:

"Tabiî servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabiî servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir."

10. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun *"Borçların İfa Edilmemesinin Sonuçları"* üst başlığı altında düzenlenen 112. maddesi şöyledir:

"Borç hiç veya gereği gibi ifa edilmezse borçlu, kendisine hiçbir kusurun yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe, alacaklının bundan doğan zararını gidermekle yükümlüdür."

11. 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanmak, işletmek, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün onayını almak suretiyle işlettirmek, bu tesislerin bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu yürütmek, tesisi geliştirmeye yönelik yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kuruluşu, organlar ile görev ve yetkilerini düzenlemektir.

(2) Sulama birlikleri kamu tüzel kişiliğine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir."

12. 6172 sayılı Kanun'un *"Birliğin görev alanı ve çalışma konuları"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(1) Birliklere devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olup sınırları, kapsamı ve ismi DSİ tarafından belirlenir.

(2) Bir görev alanı içerisinde aynı amaçla birden fazla birlik kurulamaz.

(3) Birlik, devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu çerçeve ana statüde ve devir sözleşmesinde yer alan esaslara uygun olarak yürütür.

(4) Birliğin çalışma konuları şunlardır:

a) Görev alanı içerisinde yer alan tesislerin işletme, bakım, onarım, yönetim ve yenileme hizmetlerini usul ve esaslarına uygun olarak yapmak.

b) Katılım payını, su kullanım hizmet bedelini ve uygulanan cezaları tahsil etmek.

c) Devraldığı tesislerin yatırım bedellerini geri ödemek.

ç) (Değişik:5/3/2022-7381/27 md.) Devraldığı tesisi DSİ'nin onayını almak suretiyle geliştirmek bu tesis ile ilgili yeni projeler yapmak veya yaptırmak, yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanmak üzere sulama tesisinin mütemmim cüzü olacak şekilde projeler geliştirmek, enerji tesisleri kurmak ve işletmek veya diğer kurum ve kuruluşlar tarafından geliştirilen, kurulan yenilenebilir enerji tesislerini devralarak işletmek, sulama birliğinin feshi hâlinde tesisleri çalışır hâlde DSİ'ye devretmek.

d) Görev alanı içerisinde su miktarına bağlı olarak ekilecek bitki desenini Tarım ve Köyişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile işbirliği yaparak planlamak.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden mnScxrJ - h5WJgZo - Mn8xzE4 - b2Cd2Y= ile erişebilirsin

e) Görev alanı içerisinde öngörülen üretim hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunmak üzere gerekli tedbirleri almak.

f) Sulama ve diğer tarımsal konularda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yaparak araştırma, geliştirme ve eğitim çalışmalarında bulunmak.

g) Amaç ve görevleri ile ilgili konularda ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek.

ğ) Ortak tesisler için DSİ'ce sarf olunan işletme ve bakım masraflarından kendi payına düşen miktarı ödemek.

h) (Ek:5/3/2022-7381/27 md.) Görev sahası dâhilinde, işlenmeyen ve tarım yapılmayan gerçek ve tüzel kişilere ait tarım arazilerini DSİ'ce düzenlenecek usul ve esaslar dâhilinde, kiralayarak tarımsal üretim yapmak veya yaptırmak."

13. 6172 sayılı Kanun'un "*Ceza hükümleri "* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 19/4/2018-7139/48 md.)

(1) Başkan tarafından;

a) Hazırlanan su dağıtım planında belirtilen zaman veya süre dışında sulama yapan birlik üyelerine suladığı her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katına kadar, bu fiillerin tekrarı halinde her defasında ayrı ayrı olmak üzere dört katına kadar,

b) Sulama beyannamesi vermeden ya da eksik beyanname ile sulama yapan birlik üyelerine, suladığı her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katına kadar,

c) Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarına, izinsiz olarak suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katına kadar, idari para cezası verilir.

(2) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içerisinde birliğe ödenir."

14. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

15. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

16. 5326 sayılı Kanun'un "*Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden mnScxrJ - h5WJgZo - Mn8xzE4 - b2Cd2Y= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/07/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava; Tokat ili, de bulunan tarımsal arazide, sulama kapağına müdahale ederek kaçak sulama yaptığının tutanak ile tespit edilmesi üzerine, 6172 sayılı Kanun'un 12. maddesi uyarınca, 14/08/2024 tarihli ceza tutanağı ile davacıya verilen 4.521,60 TL idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

20. Olayda, görev uyuşmazlığına konu davanın, 6172 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, 6172 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımların düzenlendiği, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

21. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

22. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

23. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden mnScxrJ - h5WJgZo - Mn8xzE4 - b2Cd2Y= ile erişebilirsin

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Tokat İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Niksar Sulh Ceza Hâkimliğinin 24/12/2024 tarih ve D.İş No: 2024/844 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Tokat İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Niksar Sulh Ceza Hâkimliğinin 24/12/2024 tarih ve D.İş No: 2024/844 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/07/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden mnScxrJ - h5WJgZo - Mn8xzE4 - b2Cd2Y= ile erişebilirsin